

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 F (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl I www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93 NWAB 0636 7572 69
BIC NWABNL2G

Memo

Aan: Commissie Middelen
Van: CDH
Datum: 3 januari 2023
Onderwerp: Toelichting gevoerde beleid reserves en voorzieningen

Inleiding

Tijdens de behandeling van de begroting 2023 in het Algemeen Bestuur van 25 november 2022 heeft de fractie Bedrijven geconstateerd dat er de laatste jaren sprake is van een gestage afname van de omvang van de egalisereserves en daarmee het eigen vermogen en de totale reserves van het waterschap en dat ook de omvang van de voorzieningen daalt.

Naar aanleiding hiervan is toegezegd een memo op te stellen waarin een toelichting wordt gegeven op het gevoerde beleid aangaande reserves en voorzieningen. Deze zal aan de commissie Middelen (en het Algemeen Bestuur) worden voorgelegd en ook ter kennis worden gebracht van het Algemeen Bestuur in nieuwe samenstelling zodat duidelijk is welke keuzes er in het verleden zijn gemaakt.

In deze memo is de toelichting opgenomen.

Beleid reserves en voorzieningen

Het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen is vastgelegd in de beleidsnota Weerstandvermogen, risicomangement, reserves en voorzieningen Waterschap Rivierenland 2022 en is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 25 november 2022 en met terugwerkende kracht van toepassing met ingang van 1 januari 2022. Gelijktijdig met de vaststelling van deze geactualiseerde beleidsnota is de vigerende nota Beleid weerstandvermogen, risicomangement, reserves en voorzieningen 2016, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 24 juni 2016, ingetrokken.

De actualisatie van de beleidsnota werd mede ingegeven vanuit de bij de voorjaarsnota 2022 met het Algemeen Bestuur gevoerde discussie over de definiëring van weerstandscapaciteit. Het Algemeen Bestuur heeft daarbij aangegeven de weerstandscapaciteit in ruimere zin toe te willen passen. Naar aanleiding hiervan heeft het College van Dijkgraaf en Heemraden de beleidsnota op dit punt aangepast. In het bestaande beleid bestond de weerstandscapaciteit enkel uit de algemene reserve. De opbouw van de weerstandscapaciteit bestaat in het herziene beleid uit de post "Onvoorzien", de algemene reserve en de stille reserve. Deze posten zijn vrij aanwendbaar en bedoeld om risico's op te vangen. Met deze wijziging heeft de weerstandscapaciteit een bredere opbouw, waardoor het waterschap beter in staat is om restrisico's financieel af te dekken.

In de geactualiseerde beleidsnota zijn er geen verdere beleidswijzigingen doorgevoerd.

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemene reserves

De algemene reserves zijn alle reserves, niet zijnde bestemmingsreserves, die primair dienen als weerstandscapaciteit om financiële tegenvallers (risico's) op te vangen. De omvang van de weerstandscapaciteit (bestaande uit de algemene reserve, stille reserve en begrotingspost onvoorzien) is afhankelijk van de risico's die het waterschap loopt. Aanwending van de algemene reserve kan alleen plaatsvinden door het nemen van een expliciet besluit van het Algemeen Bestuur.

Ontwikkeling algemene reserve

Stand per 01-01-2017 € 7.080.000 (jaarrekening 2016)

Stand per 01-01-2023 € 5.420.000 (begroting 2023)

Tot en met 2021 werd de weerstandscapaciteit uitsluitend gebaseerd op de omvang van de algemene reserve. Op basis van de jaarlijks uitgevoerde risico-inventarisatie werd de benodigde omvang van de weerstandscapaciteit (lees algemene reserve) bepaald. In feite is dit de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Waterschap Rivierenland streeft ernaar om de impact van de risico's op de bedrijfsvoering te minimaliseren. Daarom hanteert het Algemeen Bestuur een ondergrens voor het weerstandsvermogen, dat minimaal 'voldoende' moet zijn, om risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen garanderen. Dit komt overeen met een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0.

Daarnaast hanteerde het Algemeen Bestuur tot en met 2021 een bovengrens voor het weerstandsvermogen van maximaal 2,0. Als de ratio van weerstandsvermogen zich in een jaar boven de 2,0 bevond werd de algemene reserve afgeroomd.

Op basis hiervan is in 2018 en 2020 de algemene reserve afgeroomd tot het huidige niveau van € 5.420.000.

Zoals gememoreerd wordt met ingang van 2022 de weerstandscapaciteit naast de algemene reserve tevens gevormd door de begrotingspost onvoorzien en de stille reserve.

De ondergrens voor het weerstandsvermogen, dat minimaal 'voldoende' moet zijn, om risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen garanderen bedraagt onveranderd minimaal 1,0. De bovengrens wordt in het nieuw vastgestelde beleid niet langer gehanteerd.

Egalisatiereserves

Terwijl algemene reserves dienen ter dekking voor onvoorziene gebeurtenissen, geldt dat bestemmingsreserves reserves zijn, waaraan het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven. Tariefegalisatiereserves worden gerangschikt onder de bestemmingsreserves en dienen om ongewenste jaarlijkse schommelingen in de belastingtarieven op te vangen.

Ontwikkeling egalisereserve

Stand per 01-01-2017 € 31.960.000 (jaarrekening 2016)

Stand per 01-01-2023 € 10.565.000 (begroting 2023)

Voor de tariefegalisereserves geldt, dat de omvang aan bestuurlijk vastgesteld beleid onderworpen is. De vorming en omvang van de egalisereserves betreft een eigen beleidskeuze van het Algemeen Bestuur. Aan het huidig vastgestelde beleid liggen meerjarencijfers over kosten- en tarievenontwikkeling ten grondslag. Het tarievenbeleid streeft naar een gelijkmatige tariefontwikkeling gedurende de planperiode (meerjarenraming van 5 toekomstige jaren) waarbij aan het eind van de planperiode de belastinginkomsten gelijk zijn aan de netto kosten en de egalisereserve volledig is ingezet.

Vanuit dat perspectief is het logisch dat de stand van de egalisereserves in de loop der jaren afneemt.

Voortschrijdend proces

De huidige planperiode loopt van 2023-2027. De planperiode schuift jaarlijks met één jaar op. Voor de dit jaar op te stellen voorjaarsnota 2023 betreft de planperiode 2024-2028.

De omvang van de egalisereserves wordt mede beïnvloed door het jaarrekeningresultaat van het afgelopen jaar en het verwachte resultaat van het lopende begrotingsjaar. In het voorjaar 2023 is het jaarrekeningresultaat 2022 bekend. Dit wordt samen met de verwachting van het resultaat over het lopende begrotingsjaar 2023 (resultaat op basis van de 1^e bestuursrapportage 2023) verwerkt in de stand van de egalisereserves per 1-1-2024.

De omvang en inzet van de egalisereserves zijn onderdeel van de in het kader van de beleids- en verantwoordingscyclus te actualiseren ramingen. Dit is een voortschrijdend proces. Bij ieder onderdeel van de B&V-cyclus (voorjaarsnota, begroting bestuursrapportage en jaarrekening) vindt actualisatie plaats.

Overige bestemmingsreserves

De overige bestemmingsreserves worden gevormd voor een specifiek doel door het Algemeen Bestuur. Bij de vorming wordt de gewenste omvang bepaald. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening beoordeeld of aanvulling of afroming gewenst is in relatie tot het doel van de overige bestemmingsreserves. Dit gebeurt door middel van voorstellen aan het Algemeen Bestuur bij de Jaarrekening.

Ontwikkeling overige bestemmingsreserves

Stand per 01-01-2017 € 1.880.000 (jaarrekening 2016)

Stand per 01-01-2023 € 8.685.000 (begroting 2023)

De omvang van de bestemmingsreserves is in de afgelopen jaren toegenomen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het besluit van het Algemeen Bestuur tot het instellen van de bestemmingsreserve egalisatie afschrijving HWBP, bedoeld om de afschrijvingslast van het programma HWBP gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn balansposten, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn, doch redelijkerwijs in te schatten en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Voorzieningen worden op de balans aangemerkt als vreemd vermogen. Voorzieningen hebben een verplichtend karakter. Anders dan bij een bestemmingsreserve is het bij een voorziening niet mogelijk om de bestemming te wijzigen. Hierdoor zijn voorzieningen niet vrij te besteden.

Ontwikkeling voorzieningen

Stand per 01-01-2017 € 20.098.000 (jaarrekening 2016)

Stand per 01-01-2023 € 10.441.000 (begroting 2023)

Voorzieningen moeten volgens de voorschriften dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen of risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Indien nadere inzichten tot een afwijkende schatting leiden, dient er een ophoging of afroning plaats te vinden. Voorzieningen mogen daarnaast geen negatief saldo hebben.

Als onderligger voor de voorzieningen kan gebruik worden gemaakt van beheerplannen, bijvoorbeeld wanneer verplichtingen in de tijd onregelmatig zijn. De onderbouwing, planning van de uitgaven en de voeding van de voorzieningen zijn in de beheerplannen samengevat en in de tijd uitgezet. Periodiek worden beheerplannen geëvalueerd en indien noodzakelijk, bijgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt de benodigde omvang van de voorzieningen herijkt.

Verwijzing

Voor een verdere toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de op 25 november 2022 door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleidsnota Weerstandsvermogen, risicomangement, reserves en voorzieningen Waterschap Rivierenland 2022